

Hajsza Kecskeméty után.

— Újabb részletek. —

Több mint két hete már annak, hogy megszőkötött Kecskeméty a város félmilliójával, de nyomát még se leltek, bár keresik a rendőrök és detektívek mindenfelé.

A főváros jó késői megemberelte magát s most már a rendőrség utján huszezer koronát ígér annak, aki Kecskemétyt s a pénz jelentékeny részét közrekeríti. Ha mindjárt a sikkasztás után tűzték volna ki ezt az összeget, nem lehetetlen, hogy célhoz vezetett volna, de most ez úgy nem segít már, mint az, hogy Bérczi kapitányra bízták a nyomozást, mikor az első nyomozás már teljesen el volt hibázva és a sikkasztó ennek következtében egéruat nyert.

A sikertelen nyomozás arra bírta a rendőrséget, hogy Kecskeméty Győző ellen újabb körözölevelet adjon ki s ezzel ébrentartsa a külföldi rendőrhatalóságok figyelmét. Az újabb körözölevél tudatja, hogy Kecskeméty Győző *elfogója számára 20,000 koronára emelték fel a kitűzött jutalmat.* Az újabb körözölevél szövege a következő:

66.242. sz.

fk. II. 901. sz.

Megkeresés.

20,000 korona jutalom.

Kecskeméty Győző sümegei születésű (Zala m.), 23 éves, róm. kath., nőtlen, adószámviteli gyakoronok, folyó hó 14-én d. u. egyegyed és fél 3 óra között a reá bizott adópénzekből 293 darab ezer forintost (586,000 korona) és 200 darab tíz koronás (2000 korona) papírpénzt, összesen 588,000 koronát elsikkasztván, Budapestről, a sikkasztás elkövetése után rögtön megszőkötött.

Kecskeméty Győző ellen a budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírája folyó hó 15-én Vm. II-1423/901. szám alatt elfogató parancsot bocsátott ki.

Kecskeméty Győző személyleírása szökekor:

Magassága 174 centiméter körül, testalkata sovány, arca sápadt, halvány, hosszukás, beteges embernek nézett ki, haja szőke, szemöldökei ritkák, szőkek, szempillái igen gyérek, szőkek, szemhéjai vörösek, szeme szürkés-kék, beérett, karikával övezett, bajusza kicsi, vöröses-szőke, álla hegyes, szakállja borotvált, orra, homloka, szája rendes, fogai épek, fején hátul hajjal eltakart sebhely, balkeze kisujján fonott aranygyűrűt, kis-láncfüggelékkel szokott viselni. Beszél magyarul, keveset németül, franciául is tanult. Ruházata szőkekor sötétkék posztó téllkabát, fekete bársony gallérral, szürkés, kockázott öltözet, fekete kemény kalap volt. Lehet, hogy Kecskeméthy-nél egy Csollán Károly névre szóló jogi egyetemi lelkönyv volt.

Aki Kecskeméthyt az elsikkasztott összeg jelentékenyebb részével kézrekeríti, huszezer korona jutalomban részesül.

Kérem letartóztatását, a pénz s értékei lefoglalását s erről távirati értesítést.

Budapest, 1901. november 28-án.

(P. H.)

Rudnay Béla s. k. főkapitány.

A polgármester jelentése.

A Kecskeméthy-féle lopás ügyében a polgármester a következő jelentést terjeszti a jövő szerdán tartandó közgyűlés elé:

Tekintetes közgyűlés! Egy felette sajnálatos esetről kell a tisztelt közgyűléshez jelentést tennem.

Folyó évi november hó 14-én a IV. kerületi pénztárból a központi városházán levő adófőpénztárba szállított 777.000 K-nyi összegből 588.000 kor-t elloptak.

A tényállást a következőkben adom elő:

Folyó évi november hó 14-én d. u. 4 óra után azon jelentést vettem, hogy a IV. ker. pénztár által aznap délután 3 óra előtt a központi városházán levő adófőpénztárba beszállított pénzkészletből nagymérvű lopás történt.

A központi adófőpénztárba azonnal besietvén, ott az adófőpénztárnok, tiszti főügyész és a főszámvévközbenjötté mellett tényállásként megállapítottam, hogy a IV. ker. pénztár a besietett adópénzkészletből 777.000. koronányi összeget és pedig 293 darab ezer forintos bankjegyen 586.000 koronát, 690 darab 100 trtos bankjegyen 138.000 koronát, 2090 darab 20 koronás bankjegyen 41.800 koronát, 850 darab 10 koronás bankjegyen 8500 koronát, 160 darab ezüst koronásban 800 koronát, 650 darab ezüst egy forintosban 1300 koronát, 600 darab ezüst egy koronásban 600 koronát, összesen tehát a fenti

777.000 koronát a pénzzállásra használt börténkára helyezve és lezárva oly utasítással adta át Kecskeméty Győző, szolpálattételre a IV. ker. pénztárhoz beosztott adópénztári gyakornoknak, hogy azt Győry István nevű hivataloszoja kíséretében az előirt módon, vagyis bérkocsin a központi városházán levő adófőpénztárba szállítsa be.

A foganatosított vizsgálat adatai szerint Kecskeméty Győző a bérkocsit a magyar utcában egyik ház előtt megállította és Győry István hivataloszojának egy levelet nyújtva át a nevezettet felhívta, hogy azt a kérdéses házban lakó címzettnek adja át. Győry István ezen utasításnak eleget teendő, a pénzt tartalmazó táskát a bérkocsiban hagyva, a kocsiból kiszállott és a levéllel a fentemlített házba a címzett keresésére bement, csakhamar azonban azzal az értesítéssel jött vissza a kocsiban várakozó Kecskeméty Győzőhöz, hogy a címzettet a házban fel nem találta. Kecskeméty Győző és a nevezett hivataloszoja ezek után utjokat folytatták és a központi városházá elé érkeztek ahol is a kocsiból mindketten kiszállván, Kecskeméty Győző — a szolga jegyzőkönyvi vallomása szerint — neki azt az utasítást adta, hogy várjon, míg egy levelet ad fel a postán. A szolga néhány percig várt is a nevezett tisztviselőre, miután azonban az illető nem jött, nem akarva tovább is a pénzzel az utcán állani, az adófőpénztárba egyedül fölment s ott a táskát a pénztári fizető asztalra tette.

Az adófőpénztárnok ezután a nevezett szolgát Kecskeméty Győző keresésére elküldötte és ő maga pedig a táskát az ellenőr, három kerületi pénztárnok és az adófőpénztári gyakornok, mint tanuk előtt a főpénztárnál rendelkezésre álló kulcsok egyikének segítségével felnyitotta s azonnal megállapította, hogy az abban levő pénzkészlet a jegyzőkönyv azon összegével, amelyet fentebb részleteztem, nem egyezik, mert a táskából 293 darab ezer forintos bankjegy és 200 darab tíz koronás bankjegy, összesen tehát 588.000 korona hiányzik. Epen ezen hiány megállapításakor jött vissza Győry István hivataloszoja azzal az értesítéssel, hogy ő Kecskeméty Győzőt sehol sem találja. A főpénztárnok ezen megjegyzésére, hogy a táskában nagymérvű hiány van, adta elő a hivataloszoja azt, hogy utközben Kecskeméty Győző a kocsit megállította és őt a fent említett levél kézbesítésével megbizta és egyúttal a szolga kifejezést adott azon gyanújának is, hogy Kecskeméty Győző ezen alkalmat használta fel arra, hogy a táskát tartalmát meglopja. A szolganak ezen nyilatkozata következtében a főpénztárnok annak konstatálása végett, hogy ezen hiány esetleg nem maradt-e tövedésből a kerületi pénztárban, azonnal a IV. ker. pénztárhoz hajtattott, ahonnan Szimély Ede pénztárnok a főpénztárnál nyomban megjelentvén, oda nyilatkozott, hogy a táskában tényleg azon összeg volt, ami a jegyzőkönyvben van tüntetve. Ezen az alapon tehát kétségtelenné vált, hogy a hiányzó pénzeszeget, vagyis 588.000 koronát Kecskeméty Győző gyakoronok lopta el és pedig az alatt az idő alatt, amíg a hivataloszoja a levél kézbesítése végett a bérkocsiból távol volt. Mindjárt Szimély Ede kerületi pénztárnoknak a központi pénztárban történt megjelenése alkalmával az esetről a rendőrségnek jelentést tétetett és magam is a tényállásnak megállapítása után a főügyész ur kíséretében az államrendőrségi főkapitány urnál személyesen nyomban megjelentem és vele az esetet az intézkedések azonnali megindítása céljából közöltem.

Az intézkedések ennek folytán a m. kir. államrendőrség részéről Kecskeméty Győzőnek közrekerítése céljából nyomban a legkiterjedtebb módon megtették és állandóan folyamatban vannak.

Ami a fegyelmi szempontból és a székesfőváras vagyoni érdekeinek biztosítása tekintetében részemről tett intézkedéseket illeti, ezekről a következőkben teszek jelentést:

A főváros kerületi számviteli és pénztári osztályok részére megállapított szolgálati utasítás rendelkezése értelmében a kerületi pénztáraknál beszedett pénzt szolgál kíséretében a felelős számadók egyikének kell beszállítania. A fentforgó esetben tehát a hivatkozott rendelkezés abban az esetben lett volna pontosan végrehajtva, ha a szóban forgó pénzküldeményt a IV. kerületbe beosztott felelős számadók egyike t. i. Szimély Ede pénztárnok, vagy pedig Leopold Lajos ellenőr szállította volna be. Ez azonban nem történt meg, hanem a pénztárnok a vizsgálat során megállapítandó és e bírálható okokból a beszállítást Kecskeméty Győző gyakoronokra bízta, aki ilyen megbízásban, mint csak ezen esetről kifolyólag értesültem, már előzőleg is több ízben eljárta. Tekintettel a számviteli szabályoknak fentebb hivatkozott rendelkezésére, amelyet a nevezett felelős számadók figyelmen kívül hagytak: úgy Szimély Ede pénztárnok, valamint Leopold Lajos ellenőr ellen és természetesen Kecskeméty Győző ellen is a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot az 1886. évi XXIII. t. c. 1. §-ának a) pontja és 2. §-ának b) pontja alapján azonnal, vagyis folyó évi november hó 15-ikén 11 551. eln. sz. a. kiadott rendelvényemmel elrendeltem s egyúttal nevezetteket hivataluktól és fizetésük kötharmad évezetétől a hivatkozott törvény 5. §-a alapján felfüggesztettem.

De elrendeltem a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot Hoffmann Sándor adófőpénztárnok ellen

is, az ellenőrzés hiányos gyakorlása, továbbá azon mulasztás miatt, hogy a IV. ker. pénztárnak ama szabálytalan eljárásáról, mely szerint a szabályrendelet ellenére Kecskeméty Győző gyakoronokkal már korábban is szállított be pénzt, hozzám vagy a tanácshoz jelentést nem tett. Elrendelendőnek találtam továbbá a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot Pesti Ferenc IV. ker. elüljáró ellen is, mert az elüljáró szabályrendelet rendelkezéseit értelmében az ügymenet szabályszerű vitelért első sorban a kerületi elüljáró tartozik felelőséggel. Az ekként elrendelt fegyelmi vizsgálatok, — amelyeknek foganatosításával a főügyész urat biztam meg — folyamatban vannak s intézkedni fogok az iránt, hogy azok a lehető leg-rövidebb idő alatt befejeztessenek.

A fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatok elrendelésével egyidejűleg az 1881. évi LX. t. c. 227. §-a alapján a megállapított 588.000 korona közpénztári hiány erejéig a biztosítási végrehajtásnak Szimély Ede pénztárnok és Leopold Lajos ellenőr, mint felelős számadók ellen az illetők ingóságaira leendő foganatosítása iránt a budapesti IV. ker. kir. járásbírósgot, mint az 1881. évi LX. t. c. 228. §-a értelmében illetékes bíróságot megkerestem. Ezen megkeresésem már elintéztést is nyert, amennyiben a hivatkozott bíróságnak 1901. V. 813/1. sz. végzése szerint a biztosítási végrehajtás a nevezett pénztári tisztviselők ellen ezeknek összes ingóságaira elrendeltetett és annak a tiszti ügyészség közbenjöttével leendő foganatosítása végett a budapesti V. ker. kir. járásbírósg megkeresett. Ezen végzés alapján a tiszti ügyészség a végrehajtás foganatosítása iránt az intézkedéseket azonnal foganatba tette.

Megkerestem továbbá a pestvidéki kir. törvényszéket, mint birtokbírósgot, az iránt, hogy a biztosítási végrehajtást Szimély Ede-nak Kis-Tétényben fekvő ingatlanjuttalékára is rendelje el és foganatosítsa, amely megkeresésemnek az említett bíróság szintén eleget tett.

Ugyancsak a végrehajtásról szóló 1881. évi LX. t. c. 227. és 228. §§-ai alapján megkerestem továbbá a budapesti kir. törvényszéket, hogy az elrendelt fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatok alkalmából és azokból kifolyólag a székes-főváros közönsége javára a biztosítási végrehajtást 588.000 korona és járuléka erejéig Pesti Ferenc IV. ker. elüljáró, Hoffmann Sándor adófőpénztárnok, Kecskeméty Győző adópénztári gyakoronok és Győry István hivataloszoja összes ingó és ingatlan vagyonára szintén elrendelni s a tiszti ügyészség közbenjöttével leendő foganatosítása iránt az intézkedéseket megtenni sziveskedjék. A budapesti kir. törvényszék ezen megkeresésemnek eleget tett és f. évi november 21-én 38.663 sz. a. hozott végzésével a biztosítási végrehajtást a most nevezetteknak összes ingóságaira és ingatlanjuttalékára 588.000 kor. erejéig szintén elrendelvé, annak az ingókra nézve leendő foganatosítása végett a budapesti I., III. és V. ker. járásbírósgokat, az ingatlanokra nézve pedig a zálogjog előjegyzését végett a budapesti kir. törvényszéket és a budapesti I-III. ker. kir. járásbírósgot, mint telegkönyvi hatóságokat megkereste.

Győry István hivataloszoja ügyében az 1872. évi XXXVI. t. c. alapján saját hatáskörömben külön fogok intézkedni, megjegyezvén, hogy nevezett szolgát további intézkedésig a pénztári szolgálattól elhelyeztem.

Van szerencsém továbbá a tisztelt közgyűlésnek bejelenteni, hogy f. évi nov. hó 16-án a számviteli szabályok ama rendelkezésének szigorú betartása céljából, hogy a pénzzszállítás csak felelős számadó utján történhetik, körrendeletet bocsátottam ki. Felhívtam továbbá a főszámvévköz urat, hogy a számviteli szabályok fenti rendelkezését és általában a pénztár kezelési szabályokat tüzetesen átvizsgálván, azoknak a szükséghez képest leendő módosítása iránt hozzám 8 nap lefolyása alatt tüzetes előterjesztést tegyen.

Kérem a tisztelt közgyűlést, hogy ezen előzetes jelentésemet tudomásul venni méltóztassék.

Budapest, 1901. évi november hó 22-én.

Halmos s. k.

polgármester.

Ebből a jelentéstől igen mulatságos az a tétel, hogy a polgármester a sikkasztó Kecskemétyt felfüggesztette, ellene a vizsgálatot elrendelte, fizetése két harmadrészt lefoglalta s megkereste a budapesti kir. törvényszéket, hogy a Kecskeméty vagyonára rendelje el a bírói zárlatot. Mindenesetre nehéz lesz Kecskemétynek a nála levő vagyonára zárlatot eszközölni s a sikkasztónak tudvalevőleg más vagyona nem volt.

Egy helyett három Kecskeméty.

Mulathat a főváros közönsége ismét azon a hatalmas baklövésen, amelyet a rendőrség tüzbuzgó emberei követtek el külföldön, letartóztatva három budapesti joghallgatót Kecskeméty és büntársai gyanant. A nevetségességen kívül azonban a rendőrségnek ez ügyből még nagyobb kellemetlensége is lesz, mert a külföldről haza hurcolt és a fővárosi rendőrség-

gen 24 óráig lezárt és gyötört fiatal emberek dr Weisz Miksa ügyvéd által bűnvádi főljelentést tettek a fővárosi rendőrség s különösen az őket letartóztató három detektív ellen, személyes szabadság megsértése miatt, s egyben a szenvedett idő- és anyagveszteségeikért kártérítési pört indítottak.

A mulatságos história ez előtt több nappal kezdődött Monte-Carlóban, ahol három, jómódu családból való budapesti joghallgató, névleg: Szücs Andor, Wellesz Imre és Bisitz Gyula, mint minden évben az időn is elég sikerrel kockáztatták meg aranyalkat a Baccarat és Trente et quarante zöldsasztalainál.

Már nyolc napja tartózkodtak Monte-Carlóban, mikor észrevették, hogy három ur ember folyton szemmel tartja őket. Mindjárt sejtették, hogy ezek az urak detektívek és hogy Szücsöt — aki szöke, karsu flatalember — valószínűleg Kecskemétynek nézik; összemosolyogtak, de nem sokat hederítettek a dologra.

Monte-Carlóból azután Nizzába utaztak s a vonaton észrevették, hogy a három detektív állóhelyen folyton figyeli őket, mire Bisitz oda szólit Welleszhez:

— Félek, ebből baj lesz! Meglátod, Szücsöt s vele mindnyájunkat le fognak ezek itt tartóztatni s akkor mi lesz podgyászaikkal?

Szücsöt természetesen szintén nagyon kellemtlenül érintette a három detektív folytonos fixrozása.

A detektívek egyike hallva Bisitz mondását, a podgyászra vonatkozó aggodalmakból és Szücs izgatottságából arra a szent meggyőződésre jutott, hogy már az övé a 4000 korona jutalomdíj, mert a három flatalember nem más, mint Kecskeméty és büntársai.

Rövid tanakodás után Nizzában a három detektív letartóztatottának nyilvánította Szücsöt (az állítólagos Kecskemétyt) és két társát s egyben a podgyászuikat is védelmükbe vették.

A három jogász hevesen tiltakozott a letartóztatás ellen s igazolásukra minden iratukat előszedték. A detektívek csak azt felelték a mindenáron szabadulni igyekvőknek:

— Hiába okoskodnak önök, régi detektívek vagyunk mink s van is képtünk Kecskemétyről, ez pedig teljesen ráillik erre az úrra (Szücsre).

Egyben sürgönyöztek Budapestre, hogy megvan Kecskeméty! Budapestben pedig másnap Rudnay főkapitány zárt borítékos levelet küldött Halmos polgármesternek.

A három jogászt azután hatóságról-hatóságra szállították a vonaton. Természetesen külföldi szakaszban utaztak s a detektívek ép oly féltékenyen őrizték a fiatal emberek podgyászát, mint őket magukat. Így értek csütörtökön reggel Budapestre.

A jogász gyerekek az uton erősen ellenkeztek a detektívekkel, de látva, hogy annál gyanusabbnak látszanak, végre is elcsendesedtek.

A detektívek a kelenföldi állomástól gyalog akarták bekísérni őket a rendőrségre, majd azt indványozták, hogy ha a fiatal urak kocsin akarnak menni, fizessék a kocsidíjat. Végre is az egész társaság kocsin érkezett meg a rendőrségre.

A Zrinyi-utcai főkapitányságnál 24 óráig tartották az állítólagos Kecskemétyt és társait elzárva, közben folytonosan kihallgatásokkal zaklatva őket.

A kihallgatás során Szücs, Wellesz és Bisitz folyton ártatlanságukat hangoztatták, de a mindenáron Kecskemétyt fogni akaró rendőrség sehogy se akart nekik s igazoló iratalknak hitelt adni és tolyt a kihallgatás szigoruan.

A kihallgatást vezető rendőrtisztviselő szűró szemű Bisitzre szögezve szigorú hangon kérdezte tőle:

— Hol van a félmillió?

A kétségbeesett flatalember erre elfogta a nevető görcs s csak jó negyedórai nevetés után nyögte ki feleletét:

— Azt én is szeretném tudni.

Különben a letartóztatott jogászok rokonaikra s ösmerőseikre hivatkoztak, folyton kérve szembesítésüket, ami azonban mind nem használt.

Majd a vallatás során előkerültek a podgyászok is. A rendőrség abban remélte az 500 ezer koronát, a csomagban azonban minden volt, csak pénz nem.

Végre pénteken reggelre a rendőrség is rá

jött arra, hogy mint már annyiszor, törököt fogott és a méltatlanul gyanúsított és zaklatott fiatal embereket nagy bocsánatkérések között bocsátották szabadon. Előbb azonban szigoruan meghagyták nekik, hogy valamikép el ne mondják a dolgot valami ujságíró embernek.

A kiszabadult joghallgatók, akiknek ez a Budapestre hurcoltatás tetemes anyagi kárt is okozott, felkeresték dr Weisz Miksa ügyvédet s megbízták, hogy nevükben a budapesti rendőrség ellen bűnvádi főljelentést tegyen és kártérítési pört indítson.

Lapunk csütörtöki számában, bár más formában, már irtunk erről a Nizzában történt letartóztatásról. A budapesti rendőrség — mivel a flaskót szeretné titokban tartani — ma a saját sajtó-irodáját szólaltatja meg, jelentvén a következőket:

A lapokban Párizsból közölt táviratra vonatkozólag a rendőrség tudatja, hogy a Nizzában látott és onnan elutazott egyén nem Kecskeméty Győző, hanem — miként ezt a rendőrség a Nizzából és még e hó 27—28-ra menő éjjel kapott távirat adatai alapján kétségtelenül megállapította, — egy magyarországi fiatal ember.

Mi e hivatalos közleményhez csak azt tesszük hozzá, hogy a fiatal ember neve Szücs Andor s társai, a már fentebb említett jogászok, akik eszerint rendőri költségen utaztak vissza hazájukba.

Esti levél.

— A mosó-ház. —

Egy jöltévő úri hölgy a nyáron huszonöt-ezer koronát ajándékozott a fővárosnak a végett, hogy mosó-házat állítsanak belőle a szegény asszonyok számára. Hogy annak a nemes nőnek most ez ajándékát vissza kell követelnie, mivel a főváros nem hajlandó a jótékonyág afféle gyakorlására; s hogy az a hölgy talán vissza is fogja kapni a pénzét, ha másképpen nem, hát bírói úton, — csupa olyan budapesti gyönyörűség, amelyet csak természetesen és programszerűen ítélni az ázsiai tudományokban járatos ember.

Nem is épp erről akarok én beszélni.

Csak azt szeretném megmagyarázni, — európai olvasóim kegyes engedelmével — a mélyen tisztelt Keletnek, hogy mi is az a mosó-ház, (vagy ha volna, lenne vagy legalább lehetne: okvetlenül mosoda, mivel már csak ez Budapest nyelve). Mi a mosó-ház, melyet a székes főváros egyelőre fölöslegesnek ítélt.

Azon kezdem, hogy a világirodalomnak legnagyobb számársága az az ősi novellistafrázis: „szegény, de tiszta.“ Mert ez *contradictio in adjecto*. A tisztaság a legdrágább portékák egyike. Olyan drága, hogy a tisztaság maga a legnagyobb fényűzés. Hány ember van ebben az országban, aki mindennap fürdik? Vagy csak hány olyan is, aki mindennap tiszta inget vesz magára? „Hideg vér és tiszta gallér!“ mondja a Berczik Árpád régi vigjátékának hőse. Ez a szálló íge igen mélyértelmű. Sokkal mélyebb, semmint vidám alkotója ez előtt harmincnyolc esztendővel gondolta. Mert e kornak valóságos characteristiconja. A gallér tiszta; de az ing lehet a piszok állami privilégiumával dicsekvő Jaeger-gyapjú is. A kilenc vagy több hetes. S viselője, az az úr, mégis úr a pokolban is. Noha az én jeles író társam, Dante, az *Inferno* gyalázatos gyötrelmei közül kifelelte a piszok ingben való járás komisz keservét. Minden reggel tiszta ing! Hány ember van ebben az országban, aki lelkiismeretnek — valóban annak! — e szavára hallgat! Nem mondok semmit, nehogy szörnnyűt mondjak. Csak megjegyzem, hogy azok a takarékos urak mind a mosóné rovására dugják a zsebökbe a piszok ing tiszta jövedelmét, a harminc piszokos fillért. S a magyar Vauvenargues, Kenedi Géza, még csak keserű tréfából mondja, hogy a párbajképesség első föltétele a tiszta ing!

Hát a szegény ember! Akinek testére

minden áldott nap a munka szent, de mégis csak fekete szennye rakódik le! Milyen annak a fehérneműje, az ágya, az asztala, ez a három istenileg és emberileg fenséges dolog! Ne szóljunk, Nekem, a másodmagammal és két eselédemmel élő, középsorsú embernek, évi háromszáz koronámba kerül a mosás; ez a házi művelet. S ha én ezt mondom, mit szóljon a nálam tízszer szegényebb, de tizedmagát föntartó ember? Csoda-e, ha piszkos? Csoda-e, ha lakása, ruhája és mindene csattanó pofot mér ama szentséges, de drága istenasszony, Hygieia arcára?

Európában ezért gondoskodott már a civilizáció igen régtől óta arról, hogy megkönnyítse és olcsóvá tegye a szegény asszonyok munkáját, mikor mosni akarnak. Az ezer *lavoir* és *buanderie*, amelyet a Nyugat jótékonyasága föntart, ingyen adja a szegényeknek a mosás két főkellékét: a meleg vizet és a szappant. Az asszonyra csak a két keze munkája vár. *Lavalois* van még Fiumében is. Csak Budapestben nem lesz soha. Mert európai portéka.

Vagy hogy hazudom most az egyszer. Budapestben volt is, van is szegény asszonyok mosóhelye. S használták, használják most is százával, ha nem ezrivel. Harminc-egynéhány esztendővel ezelőtt, gyermekkoromban, sokszor elnéztem, hogy a Császárfürdő kádjaiból és medencéiből a Dunába folyó meleg ásványvízben mint mostak a szegény, a legszegényebb asszonyok. Felhasználták azt a kis nem tudom hány ingyen caloriát, amelyet maga a teremtő ad. Jégben, hóban is ott álltak azok a fejjérpek, térdig a gőzölgő vízben; és csattogott a sulyok. Így van-e ma is? Nem tudom. Szinte lehetetlen, hogy ne „rendszabályozták“ volna meg valahogyan ezeket az asszonyokat, akik ingyen használják a föld gyomrának drága melegét.

De ma is látok olyan vakmerőket, akik a közsén- és fakereskedelmet károsítják meg minden áldott nap. Kijárnak ide, az artézi kútra, és viszik a jó forró vizet puttonnyal, korsóval, ha nem mosni, hát legalább mosogatni. Nagy helytelenség, hogy a főváros ezt a visszaélést még nem tiltotta el. Hiszen ez valóságos tolvajság! Lopják az ingyen meleget! Sőt az ingyen melegvizet. Remélem, hogy e följelentsemnek meg lesz a foganatja; s holnap már rőndér riasztja el a jóval forró kúthoz járuló népet.

De így magunk között mégis azt mondom, hogy angyal az az ismeretlen nő, aki pénzt, sok pénzt akart adni, szegény balga, arra a célra, hogy Budapest szegény népe tisztálkodhassék; ha egyébert nem, hát azért, hogy ne pusztítson közöttünk a sok piszok, melynek közönségesebb neve járványos betegség. S az a nemes teremtés talán arra is gondolt, hogy Budapest városában nem kell a mosókatlan alá fűteni, mert úristen ő szent felsége időtlen idők óta maga melegíti a vizet itten a szegények számára; s ez a sok hév forrás mind arra való, hogy a szegényeknek ne kelljen az üst alá gyújtani.

Angyal az az ismeretlen nő. És okos angyal. De nálunk írásban adják ki róla, hogy balgatag.

Megyék és városok.

A balassagyarmati tisztújítást a szombaton megtartott megyei közgyűlés december 17-ére tűzte ki. Az elnököt főispánt a közgyűlés, mint levelezőnk jelenti, nagy ovációban részesítette. A volt vármegyei egyesült ellenzék, mely a 400 tagból álló bizottságban csak mintegy 35 tagból áll, a közgyűléstől távol maradt.

A vármegyében jelenleg a legpéldásabb közígazgatás uralkodik, amit a megye közönsége elismerése fejében azzal óhajtott bizonyítani, hogy a régi tisztikart ismét meg akarja választani. Csak a megüresedett állásokat fogják ujjakkal betölteni.